

**Fietstocht [30 km] langs de Kleine Weerd,
de Eijsder Beemden, Petit Gravier,
Chateau Neercanne en in de verte de
St. Pietersberg**

Stichting het Limburgs Landschap



Deze fietsroute voert langs de Maas en De Jeker en door stad Maastricht en enkele dorpen in zuidelijke richting. Bij Lixhe (België) wordt de brug overgestoken om vervolgens in noordelijke richting terug te keren naar Maastricht.

De fietsroute is overwegend vlak en heeft een afstand van ongeveer 30 km. Een groot gedeelte van de route gaat over rijwielpaden en op enkele plaatsen over grind- of veldwegen.

Er zijn veel mogelijkheden om onderweg te pauzeren en om te wandelen.

Laat geen fietsen onbeheerd in de natuurgebieden achter. De paarden kunnen eraan gaan knabbelen.

Routebeschrijving:

Start: bij de het Natuurhistorisch Museum in Maastricht (Bosquetplein 6-7).

- * Met de rug naar het museum rijdt u het Bosquetplein uit, rechtdoor de Grote Looiersstraat in.
- * Aan het einde van de straat rechts de Kleine Looiersstraat in.
- * Aan het einde van de straat linksaf de St. Pieterstraat in.
- * De eerste straat rechts, de Begijnenstraat in. Deze heet na de stadsmuur St. Pieterskade.
- * Onder de Prins Bisschopsingel (N278) door over de parkeerplaats, daarna linksaf het fietspad op.
- * Bij de stoplichten de Maasboulevard oversteken. Het rijwielpad over de brug volgen en de afrit rechts aanhouden. Bij de verkeerslichten van de Limburg-laan is aan de overkant het Gouvernement.

Met het gezicht naar het Gouvernement linksaf en over het rijwielpad, in zuidelijke richting, de weg naar Eijsden volgen.

De Limburglaan is beplant met een dubbele rij jonge kastanjabomen. Deze rode paardekastanje wordt vrij veel als sierboom aangeplant. Variëteiten hiervan zijn onvruchtbaar zodat er in de herfst geen kastanjes op de auto's kunnen vallen.

Meteen naast het Gouvernement ligt het natuurgebied de Kleine Weerd.

U kunt wandelend het gebied in. Naar beneden door het poortje.

De Kleine Weerd is een tussen zonsopgang en zonsondergang vrij toegankelijk wandelgebied. Motoren en brommers zijn niet toegestaan. Op de paden mag wel worden gefietst, maar bedenk wel dat de wandelaars niet gehinderd mogen worden. Wandelaars mogen buiten de paden vrij rondlopen en vissen is toegestaan.

Natuurpark Kleine Weerd ligt op de zuidelijke helft van het oude Maaseiland waarop ook het Gouvernement staat. Op dit 12 ha grote

gebied mag de natuur zijn gang gaan. 's Winters is dit gebied overgeleverd aan de grillen van de rivier en in de zomer, is het een lusthof vol bloeiende planten. De Maas voert plantenzaden en ander leven door het hart van Maastricht. Op de oever van de Kleine Weerd vinden we de neerslag van dit alles.

In de planten en dieren die er leven herkennen we het Belgische en Franse achterland. We treffen er soorten aan die zich hebben aangepast aan overstromingen, het milde klimaat en de natuurlijke begrazing in het Maasdal.

De natuurlijke begrazing op de Kleine Weerd gebeurt door een kleine kudde konikpaarden. Deze Koniks zijn nauw verwant aan het oorspronkelijke wilde paard; de Tarpan.

- * Volg het rijwielpad op de dijk in zuidelijke richting. De Limburglaan wordt Hogeweerd.

Langs het fietspad staan verschillende struiken. De meeste hebben in de herfst rijpe bessen. Voor vogels is het een waar el dorado in de herfst en winter. Ze vinden er een rijk gedekte tafel met bessen van de meidoorn, vlier, Gelderse roos, kornoelje en rozenbottels.

- * Volg het rijwielpad. Rechts ligt de watersportvereniging Randwyck.

Aan de overkant van de Maas ligt de St. Pietersberg met de kerk van St. Pieter op de berg. Huize de Torentjes, Hoeve de Zonneberg, de ENCI met bovenop de berg de ruïne Lichtenberg en D'n Observant.

U fietst hier langs de Pieterplas, de grootste grindplas van Zuid-Limburg van 141 ha. In de zomer is het een voornamelijk een recreatiegebied voor watersportliefhebbers, in de winter het domein van watervogels. In het zuiden sluit de Pieterplas aan met het gebied van de Eijsder Beemden.

- * Steeds in zuidelijke richting blijven fietsen langs de grindplas.

Waar eens het landgoed van huize 'De Hoogenweert', of De Houwert lag hebben grote baggermachines het grind weggebaggerd. Nu is er een watersportcentrum gevestigd. Het watersportcentrum is, op het dagstrand na, vrij toegankelijk en in het mooi gerestaureerd gebouw is een horeca-onderneming gevestigd.

De Houwert was een landhuis op de linker Maasoever. Huize Hoogenweert werd al aangegeven op een tekening van circa 1669. De naam van het huis is ontleend aan de natuurlijke gesteldheid van het landschap. Het land gelegen naast de rivier wordt 'weerd' genoemd. Lag dit hoog, zodat het tegen overstromingen gevrijwaard was, dan was het een hogeweerd.

- * Blijf het rijwielpad steeds volgen richting zuiden.

Vroeger, vóór de afgraving door de grindbedrijven liep, hier de weg naar Cöbbes. Cöbbes was een café met een speeltuin en een aanlegplaats voor de 'plezeerboot', (rondvaartboot).

Voor vele Maastrichtenaren was Cöbbes het eerste uitstapje of schoolreisje van hun leven.

Dit gebied was vroeger één grote kersenboomgaard tot in Eijsden. Nu is het een akker-, weiland- en recreatiegebied.

Linksvoor, ligt een donkergroene streep. Dit is het Savelsbos, de helling van het Maasdal. Rechts is de helling van de St. Pietersberg, D'n Observant en Caestert.

- * Het rijwielpad volgend langs het dagstrand Oost-Maarland en voor u ligt Oost-Maarland. Langs de camping Oosterdriessen. Bij de ingang van de camping maakt het rijwielpad een flauwe bocht naar rechts. Het rijwielpad gaat achter de huizen van het dorp langs.

Op dit punt gaat ook een pad rechtsaf een natuurparkje in met mooie grasvelden en vijvers en verschillende picknickplaatsen.

- * In Oost- Maarland, vlak voor het bushokje aan de rechterkant van de weg, gaat u op een kruispunt van wegen rechtsaf. De weg die u nu volgt heet kasteellaan.

De Kasteellaan is beplant met witte abeel. De inrit rechts gaat naar het Kasteel Oost-Maarland. Kasteel Oost-Maarland is vooral in kunstenaarskringen bekend.

- * U rijdt de kasteellaan uit tot bij de jachthaven en de parkeerplaats.

Bezoek aan het natuurgebied de Eijsder Beemden.

Rechtdoor de parkeerplaats oprijden. Aan de andere zijde van de parkeerplaats is de ingang van het natuurgebied de Eijsder Beemden. Het natuurgebied is vrij toegankelijk voor wandelaars en fietsers, maar voetgangers mogen niet gehinderd worden. Voor honden, ook aan de lijn, is het gebied verboden.

In 1970 is men begonnen grind grootschalig te exploiteren. Grote baggermachines haalden de grind weg en er bleven plassen achter. Het bijzondere natuurgebied verdween. Vanaf 1974 begon de natuur zich weer te herstellen, er was namelijk een gebied ontstaan van plassen en poeltjes met grindbulten. Er kwamen zeer veel vogels op dit gebied af. Bij tellingen kwam men tot 220 soorten vogels. Het aantal planten nam evenals de zoogdieren flink in aantal toe. De natuur fleurde op tot in 1980 en toen werd opnieuw door de mens ingegrepen. Een groot recreatiegebied werd aangelegd. Er kwam een jachthaven, een camping, een surfstrand en een dagstrand.

In 1994 heeft de gemeente Eijsden het gebied aan de Stichting het Limburgs Landschap verkocht. Er loopt een kudde van Konikpaarden en Gallowayrunderen met hun jonge aanwas. Koniks zijn rechtstreekse afstammelingen van het Westeuropees wilde paard: de Tarpan. Galloway: is een gehard runderras uit Schotland, dat voor wat betreft leefwijze veel overeenkomsten vertoont met het uitgestorven oerrund.

Door het graasgedrag van de uitgezette dieren zal er een gebied ontstaan van open plekken grasland en struwelen en dus voor meer natuurlijke variatie. Daardoor kunnen tal van andere planten- en diersoorten zich in het gebied vestigen.

- * Verlaat de parkeerplaats en ga rechts de Trichterweg in.
- * Volg de Trichterweg in zuidelijke richting.

Het gebied rechts behoort tot het natuurgebied de Eijsder Beemden. Het natuurgebied loopt door tot in Eijsden.

- * Door een gebied van weilanden, akkerland en boomgaarden wordt de weg vervolgd. Rechts ligt de Watersport Vereniging Eijsden. Ze ligt in een oude Maasbocht. Iets verder ligt de boot van Rijkswaterstaat, die het Maaswater controleert.
- * Op de plaats waar de Trichterweg een lichte bocht naar links maakt, rechts het Mariaplein op (bij de witte huizen). Op dit pleintje staat een kunstwerk. Bij het kunstwerk linksaf het Bat op.

U heeft een mooi uitzicht over de rivier, met aan de overzijde de St. Pietersberg en het dorp Lanaye met de hangbrug over het Albertkanaal.

- * Het Bat volgen en links de Diepstraat in. Over de kasseien, bergopwaarts.
- * Bij het eerstvolgende kruispunt rechts de Graaf de Geloeslaan in.

Door de mooie platanenlaan wordt het dorp Eijsden in zuidelijke richting verlaten. Rechts ligt vervolgens het schitterende kasteel van Eijsden.

Het kasteel Eijsden is in het jaar 1635 gebouwd en vertoont alle kenmerken van de Maaslandse Renaissancestijl. De dakkapellen en schoorstenen geven er echter een Hollandse inslag aan. Het weerbare karakter van het kasteel komt tot uiting door de uitspringende torens en de schietgaten. De bouwer was, Arnold de la Margelle. In het jaar 1900 is het kasteel gerestaureerd door de burgemeester van Eijsden, R. Graaf de Geloës. Na de instorting van de poorttoren in het jaar 1952 werd het gebouw opnieuw in zijn oude glorie hersteld.

Het kasteelpark is vrij toegankelijk van zonsop- tot zonsondergang en beslist de moeite waard. Tegenover de ingang van het kasteel is een prachtige beukenlaan.

- * De platanenlaan volgen tot bij het gehucht Laag Caestert waar het riviertje de Voer onder de weg doorstroomt.

In de Voer zijn vistrappen aangebracht. Deze vistrappen zorgen ervoor dat de vissen treetje voor treetje deze beek kunnen "beklimmen". Links direct achter het bruggetje is een schuur te zien, dat deels een vakwerkhuisje is. Links en rechts in het gehucht Laag Caestert zijn voetpaden. Het pad naar links komt uit bij een watermolen. Het pad naar rechts komt uit bij een aquaduct dat de vijvers van het kasteel voedt en vervolgens weer bij een watermolen.

- * Volg de laan, let eens op de grote kasteelachtige boerderij rechts. Het landschap wordt nu open; de Caestert Beemden.
- * Bij grenspaal 43 (verstopt achter een vlier) rijden we België binnen. De grote verkeersweg op. Pas op !. Rechts aanhouden en achter elkaar rijden. Het gemotoriseerde verkeer rijdt hier hard. Richting Lixhe. Het riviertje dat wordt overgestoken is de Berwinne. Na de brug over de stuw de eerste weg linksaf, hiervoor moet u de autoweg oversteken. Voorzichtig! Via een brede bocht naar rechts bergaf. Op de T-splitsing vóór de dijk van het Albertkanaal rechtsaf richting Lixhe,

Nivelle en Lanaye. Onder de juist verlaten weg dóór het dorp Lixhe in.
De fietsroute gaat nu in noordelijke richting terug naar Maastricht.

- * In het dorp Lixhe de tweede weg rechtsaf (voor de telefooncel), Rue Aux Chevaux. Op de hoek staat een gedenkteken van een leeuw. Aan het einde van deze straat linksaf. Dit is de Quai Du Barrage, langs de Maas. Over het pad langs de Maas naar het noorden. Let op de verkeersdrempels.

Op dit stukje staat een aantal lindes. De lindes zijn bij autoliefhebbers niet bepaald in trek. Bij luizen des te meer. De luizen scheiden in het voorjaar het overtollig sap dat ze opzuigen uit de bladeren van de bomen uit via hun achterlijf. De kleverige druppels komen dan op de auto's terecht die onder de linde staan geparkeerd. Als er op dat goedje dan ook nog eens een schimmel gaat groeien, verandert de auto in een grijze viezige massa. In het najaar krijgen de volgende generaties luizen, vleugels. Bij mooi weer zwermen er dan ook grote wolken luizenvliegjes om de boom.

- * Quai Du Barrage volgen.

Zittend op een van de bankjes langs de Maas kunt u met een beetje geluk op de stenen in de rivier de aalscholver zien zitten. Deze vogel is de laatste jaren steeds vaker te zien. Dat heeft te maken met de toenemende waterkwaliteit. De aalscholver is namelijk een vogel die op zicht op vissen jaagt. Doordat het water helderder wordt en het aantal vissen is toegenomen, neemt het verspreidingsgebied van de aalscholver weer toe. Bij het waarschuwingbord Barrage staat een oude boerderij. De muren zijn deels opgetrokken uit gesteente die nog uit het carboon stammen. In Nederland is dat gesteente het oudste gesteente dat aan het aardoppervlak komt. De muren zijn onder andere begroeid met muurleeuwenbek. Samen met alle spelonken en gaatjes in de muur een prima plaats voor insecten om eens lekker op te warmen of hun nest te maken.

- * Aan het einde gaat de weg naar links. Door de hekken heen. Rechtdoor door de Rue J. Claessens komen we op de verkeersweg van Lixhe naar Lanaye uit, hier rechtsaf de Rue de Lanaye op. In Lanaye op het eerste kruispunt in het dorp, (links staat een groot kruisbeeld), rechtsaf de Rue Seronval in. Deze straat uitrijden en dan linksaf, Rue De Battes.

Rechts ligt weer de Maas met een mooi uitzicht op het dorp Eijsden.

- * Rue De Battes volgen en de bocht naar links volgen. Op het kruispunt rechtsaf; Place de Roi Albert en in de richting van het kerkje van Lanaye rijden.
- * Volg de weg met de kleine steentjes, Rue de Village.
- * Rue de Village, rechtdoor. Bij het sportterrein (voetbalveld) de bocht naar links volgen.

De doorgraving van de Sint Pietersberg is hier goed te zien.

- * Op het kruispunt bij een ronde kapel rechtdoor. Vrij steil bergop wordt het dorp verlaten en komen we uit aan het Albertkanaal en rijden verder zodat het kanaal links van ons ligt.
- * Volg de weg langs de sluis van Petit Lanayen (Quai de Caster) en de brug over.

Als u het natuurgebied La Frayere du Petit Gravier wilt bezoeken gaat u voor de sluis rechtsaf een onverharde weg op. Aan het einde ligt het natuurgebied. *La Frayere du Petit Gravier is een klein schiereiland van 3 ha langs een oude Maasarm. Het is een stukje Nederland aan de Belgische kant van de Maas. Het is een zeer weelderig bloeiend stukje natuur met een groot aantal boom- en struiksoorten. Er is een zeer rijk vogelleven. Van januari tot en met juni lopen er elk jaar een paar Gallowayrunderen.*

- * Aan de overkant van de brug links. Volg het fietspad dat voor het huis begint, langs het Albertkanaal. Blijf het brede pad langs het kanaal volgen.
- * In de verte ziet u de brug bij Kanne. Voor de brug naar boven en bovenaan de brug rechts het fietspad op naar Kanne.
- * Volg de hoofdweg door Kanne. Ga op de T-splitsing richting Vroenhoven, daarna achter de kapel naar rechts.

Links langs de weg liggen de boomgaarden van Chateau Neerkanne. Even verderop is het kasteel in volle glorie te bewonderen. Achter het kasteel ligt een uitgebreid gangenstelsel waaronder de Jezuïetengrot. De grotten vormen een belangrijke overwinteringsplaats voor vleermuizen. In de grotten vriest het in de winter niet en blijft de temperatuur en luchtvochtigheid vrij constant. Hierdoor kunnen de vleermuizen hier veilig de winter doorbrengen als er geen eten, insecten, meer te vinden is.

- * Aan het einde van de weg linksaf. Langs deze weg wordt vaak hard gereden. Voorzichtigheid is geboden.

In de weilanden langs de Jeker zijn vaker dassen te zien. Het gebied is rijk aan allerlei klein gespuis wat dienst doet als voedsel voor de dassen. Meestal krijgen alleen 'vroeg vogels' de dassen te zien. De weilanden zijn echter ook een prima gebied voor reigers. Vrij vaak zijn er dan ook meerdere reigers te zien die tussen het gras op jacht zijn naar insecten, kikkers en padden. Op de linkerhelling zijn de wijngaarden te zien van de Apostelhoeve.

- * Zodra u het bordje Maastricht bent gepasseerd de eerste weg rechts, Jekermolenweg. Langs de Jeker ligt de molen van Lombok. Hier steekt u de Jeker over.
- * U vervolgt de Jekermolenweg tot u bij de sportvelden uitkomt. Hier gaat de Jekermolenweg over in de Meessenbroekweg. Deze weg helemaal uitrijden tot aan een drukke verkeersweg, de Prins Bisschopsingel. Rechtsaf langs deze weg. Aan de linkerkant van de weg ligt de Tapijn kazerne.
- * Bij de stoplichten linksaf, de St. Hubertuslaan in. Aan het einde van de straat links, de Nieuwenhofstraat.
- * Aan het einde van de Nieuwenhofstraat rechtaf, de Zwingelput in. Eerste links is weer De Bosquetplein. U bent weer terug bij het museum.

Wij hopen dat u heeft genoten van deze fietstocht en dat u eens met een groene bril rondkijkt. Ook in dicht bevolkte gebieden kunt u

van de natuur genieten die is dus het beschermen meer dan waard.